

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXXVII/538/2009
Rady Miejskiej w Będzinie
z dnia 2 marca 2009 roku

**Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2008 rok**

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2008 rok został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Będzinie Nr XVII/194/2007 z dnia 28 grudnia 2007 roku i określił cele, metody i zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizacja zadań była opiniowana i koordynowana przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, składającą się z 17 członków. Na przestrzeni 2008 roku członkowie Komisji działali zgodnie z Regulaminem, przyjętym przez Prezydenta Miasta Będzina Zarządzeniem Nr 0151/191/2008 z dnia 30 maja 2008 roku – w dwóch Podkomisjach. Ogółem odbyły się dwa posiedzenia Komisji w pełnym składzie oraz 51 posiedzeń Podkomisji.

Pierwsza Podkomisja zajmująca się opiniowaniem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, odbyła łącznie 38 wyjazdów. W ich trakcie wydano 115 postanowień o spełnieniu przez lokal wszystkich warunków i zasad wymaganych do sprzedaży alkoholu. Z tego 76 postanowień dotyczyło sklepów detalicznych, a 39 punktów gastronomicznych. Wydano 14 zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych.

Druga Podkomisja - przeprowadzająca rozmowy motywująco-interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu - wezwała w trakcie swoich 13 posiedzeń 190 osoby. Po raz pierwszy wezwanych na rozmowy było 118 osób. W stosunku do 2005, 2006 i 2007 roku liczba osób uczestniczących w posiedzeniach Podkomisji nie uległa znaczącej zmianie.

Na wniosek Podkomisji na badania do biegłego psychologa klinicznego i biegłego psychiatry, orzekających o stopniu uzależnienia od alkoholu, skierowano 77 osoby, z tego sporządzonych zostało 37 opinii. U dziewięciu osób, spośród wszystkich przebadanych nie stwierdzono uzależnienia od alkoholu. Łącznie biegli otrzymali wynagrodzenie w wysokości 10 360 złotych, co stanowi 280 złotych za jedną opinię.

Ponadto Podkomisja skierowała do Sądu Rejonowego 58 wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, w tym 3 o zmianę postanowienia Sądu, dotyczącego formy leczenia z ambulatoryjnego na stacjonarne. Z tytułu przekazanych wniosków dokonano opłaty sądowej w wysokości 2 320 złotych, czyli 40 złotych za jeden wniosek.

Przekazanych zostało także 30 wniosków do Prokuratury Rejonowej w sprawie zżecania się nad rodziną i 29 wniosków do Sądu Rodzinnego, celem rozeznania sytuacji małoletnich dzieci. 14 osobom, deklarującym wolę leczenia ustalono termin hospitalizacji w wojewódzkich ośrodkach uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu (9 osobom w Gorzycach, 2 osobom w Parzyniechach i 3 kobietom w Rybniku).

W minionym roku, co trzecia osoba zgłoszona do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, skierowana została do Sądu na leczenie odwykowe. Pozostałe osoby zobowiązały się do podjęcia leczenia na własną rękę, bądź w ogóle nie były wzywane na posiedzenie komisji, ponieważ wnioskodawca wniosku wycofał go lub czasowo zawiesił. Były też takie osoby - wezwane przez Komisję, u których powtórnie przeprowadzono rozeznanie aktualnej sytuacji, po czym sprawa została umorzona ze względu na trwającą terapię i poprawę zachowania.

Za udział w pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie otrzymali wynagrodzenie w wysokości 4 750 złotych.

W ramach pierwszego celu - ujętego w Miejskim Programie na 2008 rok, realizowane były zadania dotyczące zmniejszania ilości alkoholu spożywanego przez młodzież. Najważniejszym z nich było prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci pochodzących ze środowisk dotkniętych alkoholizmem. W minionym roku działało na terenie miasta 13 grup socjoterapeutycznych - przy Szkole Podstawowej Nr 4, Nr 6, Nr 8, Nr 10, Nr 11, Miejskim Zespole Szkół Nr 2, Nr 3, Nr 4, Gimnazjum Nr 1 i Nr 3. Zgodnie z Programem uruchomiona została druga grupa socjoterapeutyczna w Szkole Podstawowej nr 11. Związaniu uległa ilość uczniów objętych stałą pomocą wychowawczą i terapeutyczną. W sumie w 72 dwugodzinnych spotkaniach uczestniczyło 130 dzieci. Zajęcia prowadzone były łącznie przez 25 wykwalifikowanych w tym zakresie pedagogów, którzy otrzymali z tego tytułu wynagrodzenie wraz z pochodnymi w wysokości 107 355 złotych. Na ten cel wydatkowano kwotę wyższą o 16 135 złotych, w porównaniu do roku poprzedniego.

Pokryty został w wysokości 1 150 złotych koszt noclegu dla nauczyciela, uczestniczącego w kursie socjoterapeutycznym, przygotowującym do prowadzenia zajęć z dziećmi pochodzącymi ze środowisk dotkniętych alkoholizmem.

Zajęcia socjoterapeutyczne odbywały się zgodnie z autorskimi programami rozwojowo-

terapeutycznymi, opracowanymi na podstawie indywidualnych diagnoz dzieci. Miała miejsce praca w kontakcie indywidualnym z dzieckiem oraz rodziną w zakresie podejmowania prób rozwiązywania problemów rodziny. W ramach zajęć uczniowie byli dożywiani, na ten cel wydatkowano kwotę 23 680 złotych. Dodatkowo zakupione zostały dzieciom materiały plastyczne za 7 519 złotych i książki edukacyjne za 1 223 złotych. Dzieci wzięły udział w wycieczkach do kina i teatru, za łączną kwotę 3 227 złotych.

Dla pedagogów szkolnych prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne zakupiono roczną prenumeratę czasopism „Remedium” i „Niebieska Linia”. Wydano na ten cel 2 898 złotych wraz z opłatą pocztową w wysokości 25 złotych.

Po raz pierwszy uruchomiona została przy Miejskim Zespole Szkół Nr 1 grupa TZA ART, adresowana do uczniów mających trudności w wyrażaniu swoich emocji i przejawiających skłonności do zachowań agresywnych. Zajęcia prowadzone były przez nauczycieli, którzy ukończyli specjalistyczny kurs, dofinansowany w roku poprzednim ze środków alkoholowych.

Oprócz grup socjoterapeutycznych, gwarantujących dzieciom zagospodarowanie czasu wolnego, działały na terenie miasta także świetlice socjoterapeutyczne, adresowane do dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. W sumie na terenie miasta funkcjonowało sześć świetlic, z tego cztery prowadzone były przez organizacje pozarządowe, takie jak: Parafia Św. Trójcy, Parafia Św. Jana Chrzciciela, Stowarzyszenie Dzieciom Będzina i Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne. Dwie pozostałe świetlice, czyli Miejska Świetlica Środowiskowa oraz powiatowy Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny są placówkami samorządowymi.

W ramach zajęć świetlicowych dzieci korzystały z dożywiania, pomocy w nauce, uczestniczyły w zajęciach rozwojowych. Miały zapewnić opiekę w godzinach popołudniowych, poprzez: organizację czasu wolnego w godzinach pozalekcyjnych, rozwijanie zainteresowań, kształtowanie postaw prospołecznych oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych.

Na przestrzeni ubiegłego roku 175 dzieci skorzystało m.in.: z zajęć korekcyjnych, nauki języka niemieckiego i angielskiego, zajęć wyrównawczych z matematyki i języka polskiego, zajęć informatycznych, plastycznych i sportowych.

W minionym roku, gmina wsparła finansowo trzy świetlice prowadzone przez organizacje pozarządowe tj. Parafię Św. Jana Chrzciciela, Stowarzyszenie Dzieciom Będzina i Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne. Otrzymały one w wyniku ogłoszonego przez Prezydenta Miasta Będzina konkursu i zawartych na tej podstawie umów dotacje, w łącznej wysokości 20 000 złotych, w tym 7 111 złotych otrzymało Stowarzyszenie Dzieciom Będzina, 4 000 złotych Parafia Św. Jana Chrzciciela i 8 889 złotych Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne. Koszt ogłoszeń

prasowych, związanych z przeprowadzeniem konkursu wyniósł 2 501 złotych.

W trakcie realizacji zadania pn. „Prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z terenu miasta Będzina” podejmowane były działania mające na celu:

- wspieranie dzieci w ich naturalnym środowisku rodzinnym, poprzez ukazywanie pozytywnych stron życia rodzinnego, wpajanie szacunku do rodziców i członków rodzin,
- stworzenie alternatywnego środowiska rozwojowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- pomoc dzieciom w przezwyciężaniu trudności i niepowodzeń szkolnych poprzez nawiązywanie kontaktów z pedagogami szkolnymi i wychowawcami,
- korektę zachowań społecznych o przezwyciężanie uzależnień poprzez systematyczną pracę socjoterapeutyczną, realizację programów profilaktycznych i ukazywanie wzorców zachowań pożądaných społecznie,
- rozwijanie zainteresowań i zdolności poprzez organizowanie różnorodnych zajęć dodatkowych jak zajęcia ceramiczne, plastyczne, taneczne, sportowe,
- przygotowanie do podejmowania przemyślanych decyzji dotyczących dalszej edukacji i kariery zawodowej poprzez zorganizowanie banku informacji edukacyjnej zawierającej dane na temat szkół zawodowych w regionie i możliwości szans na rynku pracy.

Podjęmowane były aktywne metody profilaktyczne takie jak drama, pantomima, teatr. Podopieczni świetlic brali udział w wycieczkach krajoznawczych, do kina, kregielni, na basen, a nawet do grotty solnej.

Jednocześnie gmina finansowała działalność Miejskiej Świetlicy Środowiskowej. W ramach prowadzonych zajęć, realizowano program wychowawczy z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia. Do świetlicy uczęszczało 36 dzieci sprawiających trudności dydaktyczne i wychowawcze, bądź których rodzina była w ciężkiej sytuacji materialnej i rodzinnej. Koszt dofinansowania świetlicy - z funduszu na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniósł w zeszłym roku 53 100 złotych. Największy odsetek środków tj. 31 000 złotych wydatkowany został na udział podopiecznych świetlicy w letnich koloniach socjoterapeutycznych i wycieczkach. Na przygotowanie posiłków dla dzieci wydano w sumie 18 500 złotych. Na zakup materiałów piśmiennych i dydaktycznych, potrzebnych do prowadzenia zajęć, zapewniono środki w wysokości 3 600 złotych.

Równolegle wspierane były działania profilaktyczne, służące rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu. Adresowane one były do wszystkich uczniów, nie tylko pochodzących ze środowiska

dotkniętego alkoholizmem. Gmina Będzin po raz szósty zgłosiła swój sukces do udziału w ogólnopolskiej akcji pn. „Zachowaj trzeźwy umysł”. Celem sześciomiesięcznej kampanii było budowanie poczucia własnej wartości i wykorzystywanie własnego potencjału rozwojowego do czerpania zadowolenia z życia. Uczniowie szkół podstawowych otrzymując materiały edukacyjne opatrzone hasłem „W poszukiwaniu kwiatu paproci”, mieli okazję poznać swoje mocne strony motywujące ich do: unikania zachowań ryzykownych, niesienia pomocy innym, podnoszenia swojej sprawności fizycznej i prowadzenia zdrowego stylu życia. Uczniowie gimnazjum w oparciu o materiały pod hasłem „Zdobycie Mount Everest” budowali tożsamość człowieka sukcesu. Rozwijali umiejętności wytyczania sobie celów prowadzących do zadowolenia z życia, umiejętności realizacji zadań pozwalających osiągnąć założone cele oraz rozwijali cechy dojrzałej osobowości pozwalającej na bycie otwartym na innych ludzi. Na terenie szkół odbyło się szereg imprez sportowo - profilaktycznych, między innymi w Miejskim Zespole Szkół nr 3 zorganizowano obchody Święta Sportu Szkolnego „Uprawiaj sport! Wygrasz Zdrowie”, w Szkole Podstawowej nr 1 odbył się Dzień Sportu, podczas którego uczniowie uczestniczyli w grach i zabawach ruchowych. W wielu szkołach zorganizowane zostały happeningi profilaktyczne. 31 maja w Międzynarodowy Dzień bez Papierosa Gimnazjum nr 3 po raz czwarty zorganizowało Marsz Antynikotynowy pn. „Zamiast nikotynki – witaminki”. Do uczestnictwa w marszu zaproszeni zostali uczniowie z Gimnazjum nr 1, Miejskiego Zespołu Nr 1 i 2. Barwny korowód przeszedł ulicami miasta, skandując hasło „Palisz, płacisz, życie tracisz!”. Dla celów kampanii zakupiono za kwotę 1 220 złotych materiały edukacyjne w postaci ulotek. Za udział w konkursach i nadesłanie najciekawszych prac uczniowie z będzińskich szkół podstawowych i gimnazjów otrzymali od ogólnopolskiego Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych dyplomy oraz atrakcyjne nagrody rzeczowe. Jedną z głównych nagród – laptopa otrzymał uczeń z naszego miasta.

Integralnym elementem całorocznej pracy z dziećmi było dofinansowanie wyjazdu na letnie kolonie socjoterapeutyczne. Przyczyniły się one do: poprawy stanu zdrowia somatycznego, sprawności ruchowej i psychicznej dzieci, udoskonalenia umiejętności radzenia sobie z wykonywaniem czynności dnia codziennego, poszerzenia zasobów orientacyjno-poznawczych, zwłaszcza w zakresie rozumienia siebie, zjawisk otaczającego świata, komunikowania się i efektywnego współdziałania z otoczeniem, rozwoju zainteresowania aktywnym stylem życia i możliwościami organizowania swego czasu wolnego, rozbudzania motywacji integracyjnych, altruistycznych i pomocowych.

W ubiegłorocznej „Akcji Lato” wzięło udział 270 dzieci, z tego:

- 144 dzieci wyjechało na kolonie zorganizowane przez Stowarzyszenie Dzieciom Będzina do Dąbek i Darłówka,
- 90 dzieci uczestniczyło w kolonii w Gdyni, zorganizowanej przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej,
- 36 dzieci z Miejskiej Świetlicy Środowiskowej przebywało na kolonii w Dąbkach.

Jednocześnie w ramach dotacji, przekazanej Starostwu Powiatowemu w Będzynie w wysokości 20 000 złotych, z kolonii socjoterapeutycznych skorzystało dodatkowo 43 dzieci, z tego 23 podopiecznych Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny uczestniczyło w kolonii w Szklarskiej Porębie, a 22 dzieci z Domu Dziecka w Sarnowie wyjechało na kolonie w Sianozętach.

Uczestnicy kolonii wytypowani zostali przez pedagogów i dyrektorów szkół, przy jednoczesnym potwierdzeniu ich trudnej sytuacji rodzinno-bytowej przez pracownika socjalnego. Ogólny koszt dofinansowania kolonii, organizowanych przez organizacje pozarządowe, w ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta Będzina konkursu pn. "Zorganizowanie letniego wypoczynku socjoterapeutycznego dla dzieci ze środowisk dotkniętych alkoholizmem", wyniósł 175 000 złote, w tym: 112 000 złotych otrzymało Stowarzyszenie Dzieciom Będzina, 63 000 złotych - Caritas Diecezji Sosnowieckiej.

W kwocie tej dzieci miały zapewniony pobyt z wyżywieniem, transport, opiekę medyczną oraz realizację programu profilaktycznego.

W porównaniu do ubiegłego roku liczba dzieci biorących udział w koloniach socjoterapeutycznych nie zmieniła się.

Dążąc do eliminowania możliwości zakupu i spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie, w minionym roku zorganizowane zostało szkolenie ze sprzedawcami i właścicielami punktów sprzedających napoje alkoholowe. W spotkaniu uczestniczyło ogółem 37 przedsiębiorców. Zostali oni pouczeni o bezwzględnym zakazie podawania i sprzedawania alkoholu dzieciom i młodzieży przed 18 rokiem życia. Z każdym rokiem systematycznie spada liczba przedsiębiorców, zainteresowanych udziałem w szkoleniu.

Realizując zadanie zmierzające do zapewnienia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu, podejmowane były działania w oparciu o drugi z przyjętych celów tj. zmniejszanie degradacji psychofizycznej osób uzależnionych i ich rodzin.

W ramach wspierania działalności środowisk wzajemnej pomocy osób uzależnionych, ogłoszony

został przez Prezydenta Miasta Będzina konkurs otwarty na realizację zadania pn. „Przeciwdziałanie alkoholizmowi, krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielenie pomocy osobom współuzależnionym i ofiarom przemocy domowej”. Realizatorem powyższego zadania został Klub Abstynenta „Znicz”, który otrzymał dotację w wysokości 5 158 złotych. Na mocy podpisanej umowy stowarzyszenie otrzymało dofinansowanie obejmujące: koszt zakupu szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, koszt zakupu terapii dla uzależnionych i współuzależnionych, w tym koszty związane z obozem terapeutycznym, wynagrodzenia dla osób prowadzących poradnictwo indywidualne i interwencję kryzysową oraz grupowe zajęcia edukacyjno-terapeutyczne dla ofiar przemocy, koszty związane z zakupem materiałów biurowych, środków czystości, materiałów do bieżącego utrzymania pomieszczeń stowarzyszenia i opłatami za media. Na przestrzeni ubiegłego roku w programach psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu uczestniczyły w sumie 64 osoby, w tym 19 kobiet. Udzielono ogółem 63 porad osobom uzależnionym i 34 porad osobom współuzależnionym. Z programu świadczącego pomoc ofiarom przemocy domowej skorzystały 4 kobiety.

W minionym roku pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, świadczyły także funkcjonujące na terenie miasta Punkty Konsultacyjno - Informacyjne.

W trakcie 81 dyżurów z pomocy prawnej skorzystało w sumie 618 osób, którym udzielono 2 472 porad z zakresu prawa rodzinnego. W porównaniu z rokiem poprzednim, nastąpił wzrost liczby osób zainteresowanych tą formą pomocy. Z usług prawnika skorzystało o 60 mieszkańców Będzina więcej, niż rok wcześniej. Tendencja taka utrzymuje się już od kilku lat. Z 265 sesji terapeutycznych świadczonych przez psychologa skorzystało 98 osób, w tym 68 kobiet.

Udzielający pomocy prawnik i psycholog otrzymali za swoją pracę wynagrodzenie w łącznej wysokości 12 960 złotych, co stanowi 50 złotych brutto za jedną godzinę świadczonej pomocy.

Konsekwentnie od lat trwa współpraca gminy z placówkami leczenia odwykowego w systemie ambulatoryjnym, jak i stacjonarnym. Z leczenia niestacjonarnego skorzystało w sumie 306 osób, z tego:

- w Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Pro Sahite” – Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Będzynie - 43 osoby, w tym 14 kobiet,
- w Miejskim Ośrodku Psychoterapii i Leczenia Uzależnienia od Alkoholu w Sosnowcu – 36 osób, w tym 11 kobiet,
- w Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu w Dąbrowie Górniczej – 20 osób, w tym 6 kobiet,

-w Centrum Psychiatrii w Katowicach – Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu – 12 osób,
w tym 11 kobiety.

W placówkach leczenia stacjonarnego podjęło leczenie ogółem 65 mieszkańców Będzina. W Ośrodku Terapii Uzależnień od Alkoholu w Parzymiechach przebywały 22 osoby, z czego 5 kobiet. 20 osób podjęło leczenie dobrowolnie, w tym 18 po raz pierwszy. Na Oddziale Terapii Leczenia Uzależnienia od Alkoholu w Katowicach i Skoczowie hospitalizowało się 9 mężczyzn i 3 kobiety, w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Państwowym Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku 4 kobiety, w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia w Gorzycach 27 osób.

W porównaniu do 2007 roku odnotować należy spadek liczby mieszkańców, którzy podjęli leczenie w systemie ambulatoryjnym, jak i stacjonarnym. Za taki stan rzeczy odpowiada między innymi zlikwidowanie w ramach nzo „Medyk” poradni terapii uzależnień od alkoholu. Placówka nie zawarła w minionym roku kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia na udzielanie świadczeń medycznych osobom uzależnionym. Świadczona była wyłącznie usługa psychiatryczna, w zakresie której osoby uzależnione od alkoholu, a będące w latach poprzednich pacjentami poradni, mogły skorzystać z pomocy.

Z informacji otrzymanych z Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie wynika, iż w 2008 roku w związku z nadużywaniem alkoholu hospitalizowanych było w sumie 130 osób, z czego 35 kobiet. W związku z nadużywaniem innych niż alkohol substancji psychoaktywnych w szpitalu leczonych było 10 osób. Odnotowano także 9 zgonów z powodu alkoholowej marskości wątroby.

Picie alkoholu wpływa niekorzystnie nie tylko na zdrowie, lecz powoduje także kłopoty związane z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczeństwie. Podejmując działania zmierzające do udzielania rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, kompleksowej pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowane były założenia zapisane w trzecim celu Miejskiego Programu, polegające na **zmniejszaniu ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego.**

W minionym roku miały miejsce spotkania z rodzicami i opiekunami dzieci przebywających w Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny. W trakcie trzynastu trzygodzinnych spotkań terapeutyczno-edukacyjnych analizowane i omawiane były zachowania i postawy zmierzające do wyjścia z nałogu, bezkonfliktowego rozwiązywania problemów rodzinnych i nabywania

prawidłowych umiejętności interpersonalnych. Za swoją pracę osoba prowadząca zajęcia otrzymała wynagrodzenie w łącznej wysokości 780 złotych. Objętych pomocą opiekunów -wychowawców było 20 dzieci, w tym 6 z nich uczestniczyło w zajęciach o charakterze profilaktycznym. Pomocą objętych zostało też 10 rodziców, którzy realizowali program przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy domowej.

Udzielaniem pomocy finansowej rodzinom i osobom dotkniętym problemem alkoholizmu zajmuje się na terenie miasta - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Tylko z tego tytułu w 2008 roku pomoc otrzymało 508 osób, w tym 197 kobiet. Stanowili oni prawie 10% ogółu korzystających ze świadczeń MOPS. 84 osoby uzyskały pomoc z tytułu występowania przemocy domowej, z tego 37 kobiet i 29 dzieci. Z powodu narkomanii świadczenia wypłacono 20 osobom. Otrzymali oni wsparcie finansowe w łącznej wysokości 696 374 złotych. W porównaniu do 2007 roku zmniejszyła się liczba osób objętych pomocą z tytułu alkoholizmu oraz wysokość przyznanych świadczeń z tego tytułu. Na tym samym poziomie utrzymała się liczba osób objętych pomocą z powodu narkomanii.

Na wniosek Miejskiej Podkomisji przeprowadzającej rozmowy motywująco-interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu, pracownik socjalny Ośrodka Pomocy rozegnał - w postaci przeprowadzonego wywiadu środowiskowego - sytuację 109 rodzin, pod kątem występującego problemu uzależnienia od alkoholu.

Podejmując działania związane z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej w minionym roku pracę kontynuował powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Będzina Nr 0151/274/2006 z dnia 16 czerwca 2006 roku Miejski Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Rodzinie. Do jego zadań należało:

- inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do zaniechania przemocy domowej, w tym prowadzenie wstępnych rozmów ze zgłaszającymi problem,
- koordynacja współpracy przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- organizowanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz udzielanie wsparcia osobom będącym ofiarami przemocy domowej,
- prowadzenie dokumentacji spraw związanych z przemocą domową.

Realizując zadanie zmierzające do zmniejszenia zaburzeń życia rodzinnego na tle dolegliwości alkoholowych, rodzice wraz z dziećmi, korzystający z pomocy Poradni

Psychologiczno-Pedagogicznej w Będzinie uczestniczyli w trzydniowym festynie rekreacyjno-profilaktycznym. Na ten cel wydatkowano kwotę 304 złotych. Już po raz piąty zorganizowana została miejska zabawa mikołajkowa. Wzięło w niej udział 265 dzieci, pochodzących z rodzin ubogich i dotkniętych alkoholizmem. Zostały one wytypowane przez dyrektorów szkół, a ich sytuacja rodzinna była potwierdzana przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci miały okazję obejrzeć spektakli przygotowany przez Ośrodek Kultury i otrzymać paczkę ze słodyczami. Całkowity koszt imprezy wyniósł 15 977 złotych. Uczniowie z oddalonych szkół mieli zagwarantowany transport.

Ograniczając skalę zjawiska przemocy domowej zorganizowane zostały w ubiegłym roku warsztaty rozwijające kompetencje kuratorów sądowych w pracy z osobami uwikłanymi w przemoc domową. W ramach szkolenia 38 kuratorom sądowym dostarczona została wiedza na temat przeciwdziałania przemocy, umiejętności diagnozowania przemocy domowej, efektywnego interweniowania w takich sytuacjach, budowania współpracy oraz motywowania osób dotkniętych przemocą, rozpoznawania zasobów i potrzeb ofiar przemocy. Na ten cel wydatkowano kwotę 2 400 złotych.

Kolejnym z przyjętych celów Miejskiego Programu było zmniejszanie udziału nieczystości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego. Konsekwencją nadużywania napojów alkoholowych jest oprócz degradacji życia rodzinnego i zawodowego także zakłócanie ładu i porządku publicznego.

Według policyjnej statystyki – raportu dotyczącego bezpieczeństwa w ruchu drogowym na polskich drogach, w minionym roku odnotowano 48 917 wypadków drogowych, tj. o 654 mniej w stosunku do analogicznego okresu 2007 roku. Zginęło w nich 5 414 osób, a 61 930 doznało obrażeń. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest nietrzeźwość kierowców.

Z informacji otrzymanych od Straży Miejskiej w Będzinie wynika, iż na przestrzeni minionego roku podjętych było 209 interwencji, związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych. Z roku na roku utrzymuje się tendencja spadkowa dotycząca liczby odnotowywanych z tego tytułu interwencji. W porównaniu do roku 2007 liczba ta zmniejszyła się o 42 interwencje. Można zatem stwierdzić, iż wprowadzenie monitoringu na terenie miasta, w dalszym ciągu odnosi zakładane rezultaty, eliminując przypadki spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych. Najwięcej interwencji było w centrum oraz na osiedlu Syberka. W związku z powyższym do Sądu Grodzkiego w Będzinie skierowano 17 wniosków o ukaranie oraz nałożono 186 mandatów.

Straż Miejska podjęła również 165 interwencji domowych, w związku z zakłócaniem porządku, awanturami i stosowaną przemocą. Na przestrzeni ostatnich trzech lat systematycznie spada liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie. W sumie do Izby Wyrzeźwień Straż Miejska odwiozła 341 osób.

W ubiegłym roku w sosnowieckiej Izbie Wyrzeźwień przebywało ogółem 928 mieszkańców Będzina, w tym 74 kobiety i 27 nieletnich. Niestety nie utrzymała się tendencja spadkowa dotycząca liczby osób umieszczanych w Izbie. Po wyraźnym zmniejszeniu się liczby mieszkańców odwiezionych do Izby Wyrzeźwień w 2007 roku, w minionym roku ponownie nastąpił wzrost tej liczby. W porównaniu do lat poprzednich niepokoić może liczba osób niepełnoletnich przebywających w placówce. Prezentuje to poniższa tabela:

Liczba osób umieszczanych w Izbie Wyrzeźwień					
	2004	2005	2006	2007	2008
mężczyźni	686	745	872	785	827
kobiety	45	39	88	82	74
nieletni	6	12	21	15	27
ogółem	737	796	981	882	928

źródło: Izba Wyrzeźwień w Sosnowcu

Z danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Będzinie wynika, że w 2008 roku dokonano ogółem 41 wykroczeń popełnionych przez osoby nietrzeźwe. Podjęto 47 interwencji dotyczących występowania przemocy domowej i tyle samo postępowań, związanych z „Niebieską Kartą”.

Realizując działania zmierzające do zmniejszenia udziału nietrzeźwych osób w zakłócaniu porządku publicznego, kontynuowana była współpraca z Policją oraz Strażą Miejską. W minionym roku dofinansowano kwotą 1 110 złotych akcję adresowaną do przedszkolaków pn. „Bezpieczne przedszkole”. Podczas imprezy, w której uczestniczyli także policjanci i strażacy przeprowadzono konkurs wiedzy na temat zasad bezpiecznego zachowania się i przestrzegania przepisów ruchu drogowego.

W Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2008 rok znalazł się cel mówiący o **zmniejszeniu rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym**. W ramach tego działania przeprowadzone zostało ze sprzedawcami napojów alkoholowych spotkanie, podczas którego pouczeni zostali o przestrzeganiu zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przypomniano też właścicielom punktów o przepisie zabraniającym picia alkoholu na terenie sklepów i w jego najbliższej okolicy.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie wynika, że w 2008 roku podjętych zostało 5 interwencji związanych z nielegalnym handlem napojami alkoholowymi. Nie wykryto ani jednej nielegalnej rozlewni alkoholu.

Na przestrzeni ubiegłego roku Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Katowicach przeprowadził na terenie miasta dwie kontrole w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez podmioty gospodarcze prowadzące detaliczną sprzedaż wyrobów alkoholowych. W wyniku kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Pomimo licznych kontroli sklepów i punktów gastronomicznych nie wydano ani jednej decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Nie wydano także żadnego wyroku sądowego związanego z nielegalną reklamą napojów alkoholowych.

Podejmując działalność profilaktyczno-informacyjną, w Miejskim Programie na 2008 rok wskazano na konieczność prowadzenia edukacji publicznej i kształtowania opinii publicznej w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu. W związku z powyższym kontynuowano współpracę z lokalnymi gazetami i mediami, informującymi o podejmowanych w mieście przedsięwzięciach.

W minionym roku gmina Będzin otrzymała jako jedna z dwudziestu gmin w całej Polsce wyróżnienie za realizację ogólnopolskiej kampanii pn. „Cięża bez alkoholu”. Szczególnie cenną okazała się inicjatywa przeprowadzenia cyklu wykładów z uczniami trzecich klas liceum, zwiększająca poziom świadomości przyszłych rodziców na temat szkodliwego wpływu alkoholu na rozwój dziecka. Pracownik Referatu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Będzinie uczestniczył w seminarium pt. „Płodowy Zespół Alkoholowy – od diagnozy do terapii”. Podczas seminarium specjaliści z różnych dziedzin m. in. pediatrii, psychiatrii, psychologii, radiologii, przedstawili wyniki ostatnich badań w zakresie diagnozy FAS, a także rekomendacje dotyczące rozpoznania i terapii tego uszkodzenia. Na ten cel wydatkowano kwotę 213 złotych, jako zwrot kosztów podróży.

Podsumowując, na realizację zadań ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2008 rok przeznaczono ogółem kwotę 734 240 złotych, z czego 235 000 złotych na wydatki inwestycyjne – modernizację basenu krytego.

Na zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydano 475 220 złotych. Nie wydatkowano środków przeznaczonych na modernizację basenu.

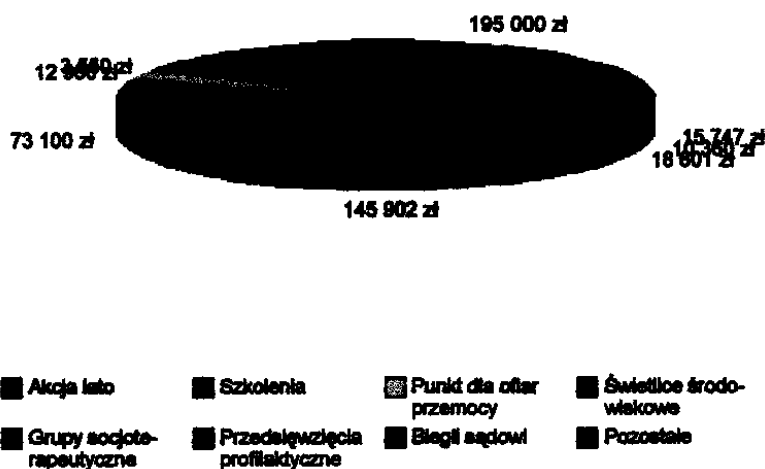
Największy odsetek wydatków poniesiony został na funkcjonowanie grup i świetlic

socjoterapeutycznych. Na ten cel wydatkowano łącznie 219 002 złote, w tym na samo wynagrodzenie dla osób prowadzących zajęcia 107 355 złotych.

Drugim, pod względem wielkości środków przedsięwzięciem był wyjazd dzieci – pochodzących ze środowisk dotkniętych alkoholizmem na letnie kolonie socjoterapeutyczne. Łączny koszt tego zadania wyniósł 195 000 złotych.

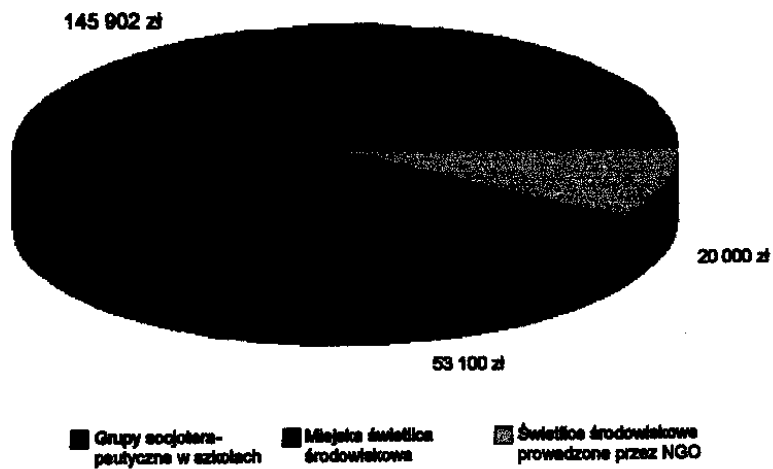
Szczegółowy podział środków prezentuje poniższy diagram:

Podział środków według zadań



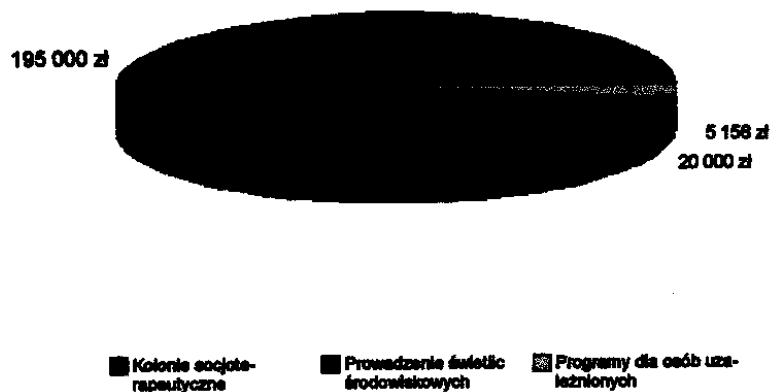
Z wydatków poniesionych na zajęcia socjoterapeutyczne, najwięcej, bo 145 902 złotych otrzymały grupy socjoterapeutyczne działające w szkołach. Miejska Świetlica Środowiskowa otrzymała 53 100 złotych. Najmniej, bo 20 000 złotych kosztowały zajęcia w świetlicach środowiskowych, prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Przedstawia to poniższy diagram.

Zajęcia socjoterapeutyczne



Znaczny udział w wydatkach z funduszu alkoholowego miały dotacje przekazywane organizacjom pozarządowym, realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Stanowiły one 46 % wszystkich poniesionych wydatków. Podział środków prezentuje poniższy diagram:

Dotacje



W wyniku zrealizowanych zadań, ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2008 rok odnotowano między innymi:

- zmniejszenie liczby osób objętych ambulatoryjnym i stacjonarnym leczeniem odwykowym,
- zwiększenie liczby osób umieszczanych w Izbie Wyrzeźwień w Sosnowcu, w tym wzrost liczby osób niepełnoletnich,
- zmniejszenie liczby interwencji, odnotowywanych przez policję i Straż Miejską w związku z naruszaniem porządku przez osoby nietrzeźwe,
- zmniejszenie liczby interwencji, podejmowanych przez policję i Straż Miejską na skutek występowania przemocy domowej,
- zwiększenie liczby porad prawnych udzielnych ofiarom przemocy domowej w Punktach Konsultacyjno - Informacyjnych,
- uruchomienie nowej grupy socjoterapeutycznej i zwiększenie liczby dzieci objętych stałą pomocą terapeutyczną,
- zwiększenie kompetencji kuratorów sądowych objętych szkoleniem z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Bedzinie

mgr Waldemar Szydło

KIEROWNIK
Referatu Spraw Społecznych

Joanna Gronczewska
mgr Joanna Gronczewska